

ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Приймальна комісія

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування
для вступників на навчання за освітнім ступенем «бакалавр»
за спеціальністю 051 «Економіка» (6.030504 «Економіка підприємства»)
на основі здобутого освітньо-кваліфікаційного
рівня «молодший спеціаліст

Пояснювальна записка

Особи, які вступають до ДВНЗ «УжНУ» для здобуття ОКР «бакалавр» на основі здобутого ОКР «молодший спеціаліст», попередньо складають вступне випробування у формі співбесіди за нормативною частиною освітньо-професійної програми підготовки ОКР «молодший спеціаліст» з напрямку підготовки «Економіка підприємства».

Програма вступного випробування для вступників спеціальності 6.030504 «економіка підприємства» на основі ОКР «молодший спеціаліст», складена для виявлення теоретичних знань вступників з основних навчальних курсів, що вивчались студентами у вищих навчальних закладах України відповідно до Галузевого стандарту вищої освіти «Освітньо-професійна програма підготовки молодшого спеціаліста спеціальності 051 – «Економіка», зокрема, з таких навчальних курсів з підготовки бакалаврів:

- Політекономія;
- Бухгалтерський облік;
- Економіка підприємства;
- Гроші та кредит.

Випускник ОКР «молодший спеціаліст» для продовження навчання з ОКР «бакалавр» зі спеціальності «економіка підприємства» повинен володіти сучасним економічним мисленням, широкою ерудицією, високим загальним рівнем освіченості та культури, фундаментальними гуманітарними знаннями та ґрунтовною теоретичною підготовкою в галузі економіки. Крім того, студент повинен показати, що він може самостійно та кваліфіковано вирішувати комплекс завдань відповідно до його функціональних обов'язків, здатністю самостійно продовжувати навчання, бути спроможним постійно нарощувати свої знання в сфері обраного фаху.

Вступне випробування проводиться у формі співбесіди.

Порядок проведення співбесіди визначається Положенням про приймальну комісію ДВНЗ «Ужгородський державний університет».

Програма вступного випробування містить пояснюючу записку, критерії оцінювання результатів тестування, зміст тем з базових навчальних дисциплін, перелік питань та рекомендовану літературу.

Критерії оцінювання

Оцінка “відмінно” (5) – виставляється, якщо студент відповів на поставлені питання в повному обсязі, мають місце обґрунтованість та повнота відповіді на теоретичні та практичні питання.

Оцінка “добре” (4) – виставляється, якщо студент відповів на екзаменаційні питання в повному обсязі, освітлені всі теоретичні та практичні питання, але має місце деяка необґрунтованість освітлення цих питань.

Оцінка “задовільно” (3) – виставляється, якщо студент відповів на екзаменаційні питання в неповному обсязі, немає повної відповіді на теоретичні або практичні питання, але практичне питання в основному виконане.

Оцінка “незадовільно” (2) – виставляється, якщо студент відповів на екзаменаційні питання в неповному обсязі, повністю відсутні відповіді на теоретичні або практичні питання. Незадовільна оцінка може бути виставлена, якщо відповіді були не по суті теоретичних та практичних питань.

ЧАСТИНА 1. **«Політекономія»**

Тема 1. Політична економія як фундаментальна суспільна наука.

Зародження й основні етапи розвитку політичної економії як науки. Предмет і функції політичної економії. Економічні категорії та економічні закони. Політична економія і економічна політика. Завдання політичної економії як науки і навчальної дисципліни. Методи дослідження економічних процесів і явищ.

Тема 2. Виробництво і його основні чинники.

Суть і структура суспільного виробництва. Матеріальне і нематеріальне виробництво. Виробничі ресурси і їх структура. Фактори виробництва. Ефективність виробництва. Суть та показники. Поділ праці. Продуктивні сили суспільства. Показники розвитку продуктивних сил. Роль НТП в розвитку продуктивних сил. Основні форми НТП. Виробничі відносини, їх суть система і структура.

Тема 3. Економічні потреби суспільства і роль виробництва в їх задоволенні.

Зміст потреб та їх класифікація. Потреби та споживчі блага. Причини безмежності потреб. Структура споживчих благ. Корисність продуктів та послуг. Поведінка споживача на ринку. Споживацькі оцінки корисності. Закон спадної граничної корисності. Обмеженість ресурсів і виробничі можливості. Крива виробничих можливостей. Альтернативні варіанти виробництва. Поведінка виробника на ринку.

Тема 4. Економіка суспільства, як сукупність видів економічної діяльності

Підприємство (фірма) як технологічна, організаційна, економічна і соціальна ланка. Класифікація підприємств. Підтримка малого бізнесу. Функції підприємства. Організація процесу виробництва. Підприємництво. Суть та види підприємницької діяльності. Форми організації підприємницької діяльності. Місце домогосподарства в економічній системі суспільства. Аграрні відносини, їхній зміст і особливості. Ринок земельних ресурсів. Ціна землі. Агропромислова інтеграція й агропромисловий комплекс.

Земельна рента. Диференціальна та абсолютна рента, її джерела. Державний сектор економіки і його роль в реалізації економічних функцій держави.

Тема 5. Відносини власності в економічному житті суспільства.

Власність, її сутність, форми і місце в економічній системі. Основні форми власності. Новітні тенденції розвитку відносин власності. Розвиток відносин власності в Україні. Власність та економічна система.

Тема 6. Товарне виробництво і товарно – грошові відносини.

Причини виникнення товарного виробництва. Види товарного виробництва. Товар та його властивості. Теорії вартості. Гроші та їх функції. Ціна та її функції. Суть структура та види грошових систем.

Тема 7. Загальні основи ринку. Суб'єкти ринкової економіки.

Суть та функції ринку. Ринкові відносини, їх суб'єкти і об'єкти. Ринкова інфраструктура та її інститути. Основні умови формування ринку. Ринковий попит. Фактори, що впливають на заміну попиту. Ринкова пропозиція. Фактори, що впливають на заміну пропозиції. Еластичність попиту і пропозиції. Ринковий механізм регулювання економічних відносин.

Тема 8. Економічна система суспільства. Типи систем.

Національна економіка. Суспільний поділ праці. Економічна система та її компоненти. Типізація економічних систем. Місце і роль людини в економічній системі. Моделі ринкової, змішаної та планової економіки.

Тема 9. Суспільний продукт і його форми. Національний дохід.

Суспільне відтворення. Суть і основні риси. ВВП і його обчислення. Система національного рахівництва: необхідність виникнення, зміст, цілі. Методи обчислення ВВП за витратами і за доходами. Вплив цін на ВВП. Номінальний та реальний ВВП.

Тема 10. Економічне зростання і його чинники.

Циклічність економічного розвитку. Теорії циклічних коливань. Тривалість економічних циклів та їх характеристика. Нециклічні коливання економіки. Економічне зростання його показники і значення. Фактори, що впливають на величину економічного зростання. Інвестиції. Крива попиту на інвестиції та фактори, що її визначають.

Тема 11. Розподіл національного доходу. Споживання і заощадження.

Суть, види і джерела доходів. Заробітна плата. Фактори, що впливають на ставку заробітної плати. Номінальна та реальна заробітна плата. Основні форми заробітної плати.

Розподільчі відносини і формування доходів населення. Диференціація доходів у ринковій економіці. Доходи і споживання. Прожитковий мінімум. Необхідність перерозподілу національного доходу і доходів населення. Регулювання доходів державою.

Тема 12. Міжнародна економіка та її роль у зростанні добробуту людства.

Суть і основні етапи розвитку світового господарства. Міжнародний поділ праці як основа формування світового господарства. Всесвітній ринок товарів та послуг. Зміст і структура світової валютної системи. Міжнародний рух капіталу і науково-технічне співробітництво. Суть, причини, форми і тенденції міграції робочої сили. Міжнародна торгівля. Міжнародні валютно-кредитні відносини та їх роль у світових господарських зв'язках.

ЧАСТИНА 2.

«Економіка підприємства»

ТЕМА 1. ПІДПРИЄМСТВО В СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Визначення, цілі та напрями діяльності підприємства. Поняття підприємства як організаційно виокремленої та економічно самостійної первинної ланки виробничої сфери.. Статут підприємств. Класифікація і структура підприємств.

Підприємництво як сучасна форма господарювання. Сутність, основні функції, принципи здійснення і види підприємництва.

Сутність і функції процесу управління. Особливості підприємства як складної системи. Планування, організація, мотивація і контроль як основні функції управління підприємствами та організаціями (установами).

Методи управління діяльністю підприємств. Поняття і параметри організаційної структури управління підприємством (організацією). Основні типи організаційних структур управління: лінійно-функціональні, дивізіональні, матричні.

ТЕМА 2. ТРУДОВІ РЕСУРСИ

Поняття, класифікація і структура персоналу підприємства та інших суб'єктів господарювання.

Визначення чисельності окремих категорій працівників. Чинники, які мають враховуватися у процесі розрахунків необхідної чисельності персоналу фірми. Визначення чисельності працівників управління, спеціалістів і службовців для підприємств різних розмірів, форм власності та сфер діяльності.

Продуктивність праці персоналу. Продуктивність праці як економічна категорія. Показники рівня продуктивності праці. Зовнішні та внутрішні чинники зростання продуктивності праці.

Мотивація трудової діяльності працівників. Поняття системи мотивації праці.

Оплата праці: сутність, функції, державна політика і загальна організація.. Основні функції заробітної плати (відтворювальна, стимулювальна, регулювальна, соціальна) та їх реалізація.

Застосовувані форми і системи оплати праці робітників.

ТЕМА 3. КАПІТАЛ, ВИРОБНИЧІ ФОНДИ ТА НЕМАТЕРІАЛЬНІ РЕСУРСИ

Характеристика матеріальних активів (виробничих фондів та іншого майна). Матеріальні активи як сукупність виробничих фондів та іншого майна підприємства.

Оцінка, класифікація і структура основних фондів.

Спрацювання, амортизація і відтворення основних фондів. ня засобів праці та застосовувані форми їх усунення

Ефективність відтворення і використання основних фондів.

Структура, нормування і використання оборотних засобів підприємства. Нормування витрат і розрахунки необхідного обсягу оборотних засобів підприємства. Показники та шляхи кращого використання матеріальних ресурсів. Сутнісна характеристика оборотних коштів. Обслуговування оборотними коштами сфер виробництва та обігу.

Нематеріальні ресурси. Поняття і види нематеріальних ресурсів підприємства, їхній вплив на конкурентоспроможність його продукції на ринку.

Нематеріальні активи. Поняття та елементний склад нематеріальних активів (патенти на право виключного користування об'єктами промислової властивості, авторське право, право на користування іншими нематеріальними ресурсами у формі ліцензії тощо).

ТЕМА 4. ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

Загальна характеристика інноваційних процесів. Науково-технічний прогрес, його загальні та пріоритетні напрями. Організаційний процес.

Поняття, склад і структура інвестицій.

Визначення необхідного обсягу і джерел фінансування виробничих інвестицій. Розрахунки обсягу потрібних виробничих інвестицій з урахування економічної ситуації на ринку і підприємстві.

Формування і регулювання фінансових інвестицій. Державне регулювання та масштаби обігу цінних паперів.

Методика оцінки ефективності виробничих інвестицій за умов ринкових відносин між господарюючими суб'єктами з урахування грошових потоків, ставки дисконту (капіталізації), господарського ризику та інфляції.

ТЕМА 5. СИСТЕМА ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Прогнозування розвитку суб'єктів господарювання. Планування як домінантна функція управління Специфічні принципи планування (вибір та обґрунтування цілей, системність, безперервність, оптимальність використання ресурсів, збалансованість). Система планів підприємства. Методи планування діяльності та розвитку підприємства.

Стратегія розвитку підприємства і бізнес-планування. Сутність стратегічного планування.

Тактичне та оперативне планування. Відмінність тактичного планування від стратегічного. Основний зміст і можливі типові розділи тактичних (середньо- та короткострокових) планів підприємств.

ТЕМА 6. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА ТА ЙОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ

Сутнісна характеристика, структура і принципи організації виробничих процесів. Поняття та основні елементи виробничого процесу. Технологічний процес як головна складова виробничого процесу.

Організаційні типи виробництва. Вплив типу виробництва на його організаційно-технічну побудову та ефективність.

Методи організації виробництва. Застосовувані методи організації виробництва. Властиві ознаки, сфери застосування і модифікації непотокового виробництва. Загальна характеристика потокового виробництва (ознаки, умови застосування, класифікація потокового виробництва)

Поняття, види і значення інфраструктури підприємства.

Система технічного обслуговування. Поняття і функції системи технічного обслуговування підприємства.

Соціальна інфраструктура і діяльність підприємства.

ТЕМА 7. ПРОДУКЦІЯ: СУТНІСТЬ, РІЗНОВИДИ І КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ

Загальна характеристика продукції (послуг). Вироблена продукція (виконана робота, надана послуга) як конкретний продукт праці, результат діяльності

виробничих та інших господарських систем. Класифікація продукції за економічним призначення.

Маркетингова діяльність і формування програми випуску продукції надання послуг). Поняття, функції і принципи маркетингової діяльності.

Якість і конкурентоспроможність продукції (послуг). Якість продукції як економічна категорія. Показники якості продукції та їх характеристика. Методи оцінки якості продукції.

Стандартизація і сертифікація продукції (послуг). Сутнісна характеристика стандартизації продукції, її складові елементи і принципи здійснення.

ТЕМА 8. ВИТРАТИ ПІДПРИЄМСТВА

Поточні витрати на продукування виробів (послуг). Їх класифікація і структура. Поточні витрати (собівартість продукції) як комплексний економічний показник.

Кошторис виробництва і собівартість товарної продукції. Зміст і методика обчислення кошторису виробництва.

Обчислення собівартості окремих виробів. Калькулювання та його місце в економічних розрахунках. Об'єкти калькулювання і калькуляційні одиниці.

Ціни на продукцію (послуги): сутнісна характеристика, види, методи встановлення і регулювання.

Можливі напрями вдосконалення ціноутворення на продукцію (послуги) в Україні.

ТЕМА 9. РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Загальна характеристика фінансової діяльності підприємства (організації). Напрями діяльності підприємства (організації) з формування та раціонального використання фінансових коштів. Складання фінансового плану підприємства (організації).

Прибутковість (дохідність) підприємства.

Рентабельність ресурсів і продукції. Рентабельність як відносний показник ефективності роботи підприємства. Методика обчислення рентабельності.

Оцінка фінансово-економічного стану підприємства. Тлумачення і важливість оцінки загального фінансово-економічного стану підприємства.

Сутнісна характеристика і вимірювання ефективності виробництва. Економічна сутність і загальний методологічний підхід до вимірювання ефективності виробництва, господарської діяльності підприємства.

ТЕМА 10. АНТИКРИЗОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

Економічна безпека підприємства. Основні напрями організації економічної безпеки за окремими функціональними складовими.

Загальна характеристика процесу реструктуризації підприємств. Фінансове оздоровлення суб'єктів господарювання.

Методичні основи визначення ймовірності банкрутства суб'єктів господарювання.

ЧАСТИНА 3.

«Бухгалтерський облік»

Тема 1. Бухгалтерський облік, його сутність і основи організації

Історія розвитку бухгалтерського обліку. Становлення обліку на українських землях. Види обліку в єдиній системі народногосподарського обліку. Поняття та необхідність бухгалтерського обліку. Мета його ведення. Функції та завдання бухгалтерського обліку. Користувачі бухгалтерської інформації. Види бухгалтерського обліку: фінансовий, управлінський (внутрішньогосподарський), податковий. Принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності, передбачені Законом України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” та національними Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку. Якісні характеристики фінансової звітності. Основні засади організації обліку на підприємстві. Фактори впливу на організацію облікового процесу. Форми організації б/о на підприємстві. Права та обов’язки головного бухгалтера. Облікова політика підприємства: поняття та призначення; фактори, які враховують при виборі облікової політики; умови внесення змін до неї; питання, які висвітлюються в ній.

Тема 2. Предмет і метод бухгалтерського обліку

Сутність предмету бухгалтерського обліку. Об’єкти бухгалтерського обліку. Господарські засоби підприємства. Джерела утворення господарських засобів. Групи господарських процесів діяльності підприємства: придбання, виробництво, реалізація. Результати діяльності підприємства, як об’єкт предмету бухгалтерського обліку. Поняття методології. Розуміння методу обліку. Елементи методу бухгалтерського обліку. Оцінка. Калькуляція. Бухгалтерські рахунки. Подвійний запис. Документування. Взаємозв’язок оцінки і документації на різних етапах облікового процесу. Інвентаризація. Бухгалтерський баланс. Звітність. Взаємозв’язок методу бухгалтерського обліку і облікової політики підприємства.

Тема 3. Бухгалтерський баланс

Термін “баланс”. Примітивний приклад балансу. Поняття господарських засобів. Джерела їх утворення. Власний капітал та позикові кошти. Співвідношення між ними. Коефіцієнт незалежності фірми від кредиторів. Групи господарських засобів: ті, які знаходяться в обігу та необігові. Співвідношення між ними. Балансове рівняння. Стаття – основний елемент балансу. Активні та пасивні статті. Розділи балансу. Господарські операції, згруповані за їх впливом на бухгалтерський баланс.

Тема 4. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис

Поняття та призначення рахунків бухгалтерського обліку. Схематичне представлення рахунку: дебет, кредит, обороти і сальдо. Зв’язок рахунків з балансом. Активні, пасивні, активно-пасивні рахунки. Їх будова. Кінцеве сальдо активних та пасивних рахунків. Зміст записів на активно-пасивному рахунку. Система подвійного запису. Поняття бухгалтерської проводки. Прості та складні бухгалтерські проводки. Багаторядні, збірні бухгалтерські проводки. Синтетичні та аналітичні рахунки. Рахунки другого порядку. Зв’язок між синтетичним рахунком, його субрахунками та аналітичними рахунками. Поняття та призначення синтетичного та аналітичного обліку. Відомості, їх види. Оборотні відомості за рахунками синтетичного обліку. Оборотні відомості за рахунками аналітичного обліку. Шахові відомості.

Тема 5. Первинне спостереження, документація та інвентаризація

Сутність та значення документів. Поняття “уніфікація” та “стандартизація”. Неуніфіковані та нестандартизовані документи. Бланки суворої звітності. Класифікація документів за різними ознаками: за призначенням, характером документованих операцій, за обсягом операцій, за способом використання, місцем складання, за кількістю відображених об’єктів господарської операції, за технікою складання. Опрацювання документів: перевірка документів, їх розцінка, групування документів, однорідних за економічним змістом, проставлення у документах кореспонденції рахунків, відображення даних документів в облікових регістрах. Організація документообігу, його значення. Поточні та постійні архіви. Видача та вилучення документів з підприємства. Зникнення та знищення документів. Інвентаризація як елемент методу бухгалтерського обліку. Мета, завдання та види інвентаризації. Обов’язковість проведення інвентаризації. Причини виникнення розбіжностей між обліковими даними про стан господарських засобів та їх фактичної наявності. Інвентаризація матеріальних цінностей. Порядок проведення інвентаризації грошових коштів. Інвентаризація основних засобів. Проведення інвентаризації незавершеного виробництва. Оформлення висновків та пропозицій інвентаризаційної комісії.

Тема 6. План рахунків бухгалтерського обліку

Поняття про план рахунків бухгалтерського обліку. Плани рахунків, що застосовуються в Україні. Десятковий принцип побудови Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань та господарських операцій підприємств і організацій. Структура плану рахунків. Узгодженість плану рахунків з фінансовими звітами. Зміст класифікації рахунків бухгалтерського обліку. Ознаки їх класифікації. Класифікація за економічним змістом. Класифікація за призначенням і структурою. Поділ рахунків стосовно бухгалтерського балансу. Призначення рахунку бухгалтерського обліку. Класифікація рахунків бухгалтерського обліку за призначенням.

Тема 7. Форми бухгалтерського обліку

Поняття форми бухгалтерського обліку. Види форм. Вибір форми та можливість її зміни. Поняття облікового реєстру. Класифікація облікових реєстрів: за зовнішнім виглядом, за видами бухгалтерських записів, за обсягом змісту, за побудовою. Основні вимоги до складання облікових реєстрів. Помилки під час реєстрації господарських операцій, способи їх виправлення. Розкриття інформації про помилки в примітках до річної фінансової звітності. Суть та принципи меморіально-ордерної форми обліку. Спрощений різновид меморіально-ордерної форми обліку – Журнал-Головна. Переваги та недоліки меморіально-ордерної форми. Суть та особливості журнальної форми. Автоматизована форма обліку, її принципи. Технологічний процес обробки даних, його етапи. Спрощена форма. Реєстри при спрощеній формі бухгалтерського обліку. Загальні правила організації та ведення обліку за даної форми.

Тема 8. Облік господарських процесів

Поняття та роль основних засобів в господарській діяльності підприємства. Порядок обліку основних засобів на підприємстві: рахунок 10 “Основні засоби” та його субрахунки, значення рахунку 15 “Капітальні інвестиції”. Поняття, роль амортизації основних засобів. Порядок її

нарахування. Відображення інформації про основні засоби в Балансі. Облік придбання підприємством матеріалів. Відображення в обліку витрат на їх доставку. Характеристика субрахунку 201 “Сировина і матеріали”. Облік витрачання матеріалів. Документальне оформлення цього процесу. Відображення нарахування заробітної плати на рахунках бухгалтерського обліку. Характеристика субрахунків рахунку 66 “Розрахунки з оплати праці”. Нарухування на заробітну плату та утримання з неї. Характеристика рахунку 65 “Розрахунки за страхуванням”.

Тема 9. Основи бухгалтерської (фінансової) звітності

Звітність як економічна категорія та звітність як елемент бухгалтерського обліку. Органічний зв'язок між бухгалтерським обліком та звітністю. Класифікація звітності за різними ознаками: залежно від джерел інформації та показників звітності, за характером направлення та використання, за об'єктом показників, за рівнем узагальнення інформації, за строками подання, за способом складання, залежно від періоду, який охоплює звітність, за способом відправлення. Поняття фінансової звітності та ціль її складання у відповідності до ЗУ “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність”. Користувачі фінансової звітності. Якісні характеристики фінансової звітності: доступність, доречність, достовірність, порівнянність. Принципи складання фінансової звітності. Елементи фінансових звітів. Статті, що формують елементи фінансових звітів. Склад фінансової звітності. Їх значення. Етапи складання, строки затвердження та подання підприємством фінансової звітності. Оприлюднення звітності.

ЧАСТИНА 4.

«Гроші та кредит»

Тема 1. Сутність та функції грошей

Походження грошей, їх сутність. Гроші як гроші і гроші як капітал. Форми грошей та їх еволюція. Вартість грошей. Функції грошей. Якісні властивості грошей.

Тема 2. Грошовий оборот і грошова маса

Сутність грошового обороту, його економічна основа. Структура грошового обороту за формою платіжних засобів та за економічним змістом. Маса грошей в обороті. Грошові агрегати та грошова база. Закон грошового обігу. Монетизація економіки як показник і як економічний процес.

Тема 3. Грошовий ринок

Сутність та структура грошового ринку. Попит на ринку грошей. Пропозиція на ринку грошей. Графічна модель ринку грошей. Рівновага на ринку грошей.

Тема 4. Грошові системи

Сутність та структура грошової системи. Види грошових систем та їх еволюція. Грошова система України. Державне регулювання грошового обороту та грошового ринку.

Тема 5. Інфляція та грошові реформи

Сутність, форми прояву та закономірності розвитку інфляції. Причини інфляції. Економічні та соціальні наслідки інфляції. Державне регулювання інфляції.

Антиінфляційна політика. Сутність грошових реформ. Види грошових реформ та способи їх класифікації.

Тема 6. Валютний ринок та валютні системи

Сутність валюти . Валютний курс. Валютний ринок. Види операцій на валютному ринку. Валютні системи: поняття, призначення та елементи.

Тема 7. Кількісна теорія грошей і сучасний монетаризм

Класична кількісна теорія грошей, її основні постулати. Неокласична кількісна теорія грошей. Сучасний монетаризм. Теорія інфляції.

Тема 8. Кредит у ринковій економіці

Сутність та необхідність кредиту. Принципи кредитування. Функції кредиту. Форми та види кредиту. Позичковий процент.

Тема 9. Фінансове посередництво на грошовому ринку

Сутність, призначення та види фінансового посередництва. Банки як провідні суб'єкти фінансового посередництва. Банківська система. Небанківські фінансово-кредитні установи. Види та характеристика основних видів небанківських фінансово-кредитних установ.

Тема 10. Центральні банки

Виникнення центральних емісійних банків. Статус та основи організації центральних банків. Основні напрями діяльності центральних банків. Операції центральних банків.

Тема 11. Комерційні банки

Види та операції комерційних банків. Порядок створення, реєстрація комерційного банку. Ліцензування банківської діяльності. Організаційна та функціональна структура комерційних банків. Банківська система України.

Тема 12. Міжнародні фінансово-кредитні установи

Міжнародний валютний фонд. Світовий банк. Регіональні міжнародні кредитно-фінансові установи. Європейський банк реконструкції та розвитку. Банк міжнародних розрахунків.

ет та його джерела. Податкова система і податкова політика держави. Біржі та їх роль у розвитку економіки держави.

Тема 6. Організація виробничого процесу.

Виробничий цикл. Тривалість виробничого циклу. Структура виробничого циклу. Скорочення тривалості виробничого циклу. Партії та їх розмір. Технологічний цикл. Операційний цикл. Тривалість операційного циклу. Послідовний вид руху деталей. Паралельний вид руху деталей. Паралельно - послідовно вид руху деталей.

Тема 7. Допоміжні виробництва підприємства.

Системи технічного обслуговування. Інфраструктура підприємства. Роль та значення інфраструктури. Інструментальне господарство та основні його завдання. Форми організації. Ремонт. Види ремонту. Енергетичне забезпечення виробничого процесу. Види енергоносіїв. Форми енергозабезпечення. Резерви та напрями вдосконалення енергогосподарства.

Тема 8. Транспортне обслуговування.

Основні завдання транспортного господарства. Види і призначення транспортного господарства. Транспортні засоби. Вантажний потік. Види

маршрутів. Потреба в транспортних засобах. Мета складського господарства. Функції. Потреба у складах.

Тема 9. Забезпечення якості та конкурентоспроможності продукції на виробництві.

Якість продукції. Показники. Оцінка. Стандарти. Класифікація. Показники оцінки. Етапи оцінювання якості. Технічний контроль та засоби. Метрологічне забезпечення. Принципи управління якістю. Цілі управління якістю. Конкурентоспроможність.

Тема 10. Організація оплати праці на підприємстві.

Заробітна плата. Функції. Склад зарплати. Тарифна система. Форми оплати праці. Посадові оклади. Штатний розклад.

Перелік питань до випробування

Перелік питань з навчальної дисципліни “Політична економія”

1. Виникнення й основні етапи розвитку економічної теорії.
2. Предмет економічної теорії.
3. Функції економічної теорії. Економічна теорія та економічна політика.
4. Методи дослідження економічних процесів і явищ.
5. Потреби як рушійний мотив економічної діяльності.
6. Закон зростання потреб. Зміна структури потреб у сучасних умовах.
7. Виробництво – матеріальна основа задоволення потреб.
8. Виробництво, ресурси і їх структура. Фактори виробництва.
9. Продукт як результат виробництва. Властивості продукту і стадії його руху.
10. Ефективність виробництва. Суть та показники.
11. Поділ праці. Суть, рівні і значення.
12. Продуктивні сили суспільства. Показники розвитку продуктивних сил.
13. Роль науково-технічного прогресу в розвитку продуктивних сил.
14. Виробничі відносини. Їх суть, система і структура.
15. Економічна система суспільства, суть і структура. Типи економічних систем.
16. Економічний зміст власності. Об'єкти і суб'єкти власності.
17. Основні форми власності.
18. Нові й новітні тенденції в розвитку відносин власності. Розвиток відносин власності в Україні.
19. Товарне виробництво. Умови виникнення, розвиток і форми.
20. Товар і його властивості. Величина вартості товару. Теорії вартості.
21. Виникнення, суть і функції грошей.
22. Еволюція грошей. Товарні, металеві, паперові та банківські гроші.
23. Грошова система. Конвертованість грошей.
25. Підприємство – первинна ланка економіки.
26. Класифікація підприємств. Малий бізнес у системі ринкової економіки.
27. Функції підприємства. Організація процесу виробництва.
28. Підприємництво. Суть та види підприємницької діяльності.
29. Форми організації підприємницької діяльності.
30. Умови підприємницької діяльності.

32. Суть заробітної плати. Фактори, що визначають ставку заробітної плати.
33. Номінальна і реальна заробітна плата. Основні форми заробітної плати.
34. Фонди підприємств як економічна категорія. Структура фондів.
35. Основні виробничі фонди. Економічна сутність, зношування, амортизація.
36. Оборотні виробничі фонди. Суть і структура. Кругооборот і оборот фондів.
37. Витрати виробництва, їх суть та види.
38. Витрати виробництва в короткостроковому і довгостроковому періодах. Закон спадної віддачі.
39. Основні фактори зниження витрат виробництва.
40. Валовий продукт, доход і прибуток.
41. Об'єктивна необхідність, суть і функції кредиту.
42. Форми кредиту. Внутрішній державний борг. Кредитна система.
43. Банки. Види банків. Банківська система України.
44. Акціонерне товариство. Види акціонерних товариств.
45. Акції, їх соціально-економічна суть і значення.
46. Курс акцій. Дивіденди і їх значення.
47. Суть ринку. Ринкові відносини, їх суб'єкти й об'єкти.
48. Основні умови формування ринку і принципи його функціонування.
49. Ринковий попит, ринкова пропозиція і фактори, що на них впливають.
50. Взаємозв'язок попиту, пропозиції і ціни. Ринковий механізм регулювання економічних відносин.
51. Функції ринку. Види ринків.
52. Суть конкуренції. Конкуренція і ринок. Позитивні і негативні наслідки конкуренції.
53. Конкуренція і монополія. Суть монополізму. Типи монополізму.
54. Види конкуренції.
55. Суть ціни. Фактори, що її визначають.
56. Інфраструктура ринку. Суть і функції.
57. Інфляція, її суть, види і форми.
58. Вплив інфляції на розвиток макроекономічних процесів. Антиінфляційна політика
59. Безробіття. Суть, основні типи і форми.
60. Шляхи підвищення рівня зайнятості й захисту безробітних.
61. Негативні наслідки ринкового саморегулювання і необхідність державного втручання в економіку.
62. Суть, цілі і засоби державного регулювання економіки.
63. Планування і програмування в ринковій економіці.
64. Антимонопольна політика держави.
65. Суспільне відтворення. Суть і основні риси.
66. Валовий національний продукт і його обчислення.
67. Система національних рахунків.
68. Методи обчислення ВВП за витратами і за доходами.
69. Вплив цін на ВВП. Номінальний і реальний ВВП.
70. Розподільчі відносини і формування доходів населення.
71. Диференціація доходів населення. Чинники, що її зумовлюють. Бідність.
72. Доходи і споживання. Прожитковий мінімум.
73. Необхідність перерозподілу національного доходу і доходів населення.

Регулювання доходів державою.

74. Соціальний захист населення в умовах переходу України до ринку.

Перелік питань з навчальної дисципліни «Економіка підприємства»

1. Поняття , цілі і напрямки та класифікація підприємства.
2. Управління і структура підприємств.
3. Підприємницька діяльність на Україні: стан, проблеми, перспективи розвитку.
4. Кадровий потенціал підприємства: класифікація і структура.
5. Визначення чисельності персоналу.
6. Суть та організація нормування праці.
7. Методи вимірювання та показники рівня продуктивності праці.
8. Оцінка, класифікація і структура основних виробничих фондів.
9. Процес відтворення основних виробничих фондів.
10. Виробнича потужність підприємства.
11. Ефективність відтворення та використання основних фондів і потужностей.
12. Склад і структура оборотних фондів.
13. Нематеріальні ресурси та активи підприємства.
14. Поняття та види інвестицій.
15. Обчислення обігу та оцінка ефективності капітальних вкладень.
16. Поняття і структура оборотних коштів підприємства. Нормування оборотних коштів.
17. Показники ефективності використання оборотних коштів.
18. Мотивація і оплата праці.
19. Види заробітної плати.
20. Форми і системи заробітної плати.
21. Норми праці: їх розрахунок та встановлення.
22. Прогнозування діяльності підприємства.
23. Суть та завдання планування. Система планів підприємства.
24. Основні розділи та показники плану розвитку підприємства.
25. Оперативно-виробниче планування.
26. Державне регулювання діяльності підприємства
27. Структура і принципи організації виробничого процесу.
28. Організаційні типи виробництва.
29. Виробничий цикл та його структура.
30. Методи організації виробництва
31. Поняття та види інфраструктури підприємства.
32. Система технічного обслуговування виробництва.
33. Соціальна інфраструктура підприємства.
34. Суть і класифікація витрат на виробництво продукції.
35. Кошторис виробництва і собівартість продукції
36. Калькулювання і його місце в економічних розрахунках.
37. Поняття, роль і функції ціни.
38. Види цін і сфера їх застосування.
39. Методи встановлення цін.
40. Можливі напрями вдосконалення ціноутворення на продукцію (послуги) в

Україні.

42. Форми фінансової діяльності підприємства.
43. Прибуток і рентабельність. Методи обчислення.
44. Оцінка фінансового стану підприємства.
45. Поняття і види ефективності діяльності підприємства.
46. Система показників для оцінки ефективності виробництва.
48. Чинники зростання ефективності виробництва.
49. Планування і організація виробництва продукції (робіт, послуг).
50. Класифікація продукції за економічним призначенням.
51. Показники обсягу продукції.
52. Номенклатура та асортимент продукції.
53. Якість продукції : основні поняття, терміни і визначення.
54. Організація управління якістю продукції і забезпечення конкурентоспроможності підприємства.
55. Стандартизація і сертифікація продукції.
56. Господарські зв'язки підприємства. Види посередників.
57. Економічна безпека підприємства.
58. Рівень економічної безпеки і кризовий стан підприємства.
59. Реструктуризація та санація підприємств і організацій.
60. Банкрутство та ліквідація підприємства.

Перелік питань з навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік»

1. Загальні поняття про облік та його роль у системі управління.
2. Види господарського обліку.
3. Поняття про бухгалтерський облік.
4. Фінансовий, управлінський та податковий як види бухгалтерського обліку.
5. Функції бухгалтерського обліку та вимірники, що в ньому використовуються.
6. Принципи бухгалтерського обліку та звітності в Україні.
7. Об'єкти і предмет бухгалтерського обліку.
8. Метод бухгалтерського обліку та його елементи.
9. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві.
10. Поняття та вибір облікової політики підприємства.
11. Поняття бухгалтерського балансу, його значення та використання в управлінні.
12. Побудова балансу. Актив і пасив.
13. Склад засобів і джерел підприємства, їх характеристика.
14. Статті балансу, їх оцінка та групування.
15. Зміни в балансі, зумовлені господарськими операціями.
16. Поняття про рахунки, їх будова.
17. Активні та пасивні рахунки, порядок запису на них.
18. Рахунки синтетичного та аналітичного обліку.
19. Взаємозв'язок між системою рахунків і балансом. Заключний баланс і закриття рахунків.
20. Класифікація рахунків бухгалтерського обліку за економічним змістом.
21. Класифікація рахунків стосовно бухгалтерського балансу.

22. Класифікація рахунків бухгалтерського обліку за призначенням.
23. Поняття про План рахунків бухгалтерського обліку.
24. Характеристика Плану рахунків бухгалтерського обліку.
25. Подвійний запис та кореспонденція рахунків. Прості та складні бухгалтерські проводки.
26. Оборотні відомості, їх види та контрольне значення.
27. Оборотні відомості по синтетичним рахункам: зміст, види та побудова.
28. Оборотні відомості по аналітичним рахункам, їх зміст та побудова.
29. Поняття облікових реєстрів бухгалтерського обліку.
30. Види облікових реєстрів.
31. Техніка облікової реєстрації.
32. Поняття форми бухгалтерського обліку.
33. Порядок організації меморіально-ордерної форми бухгалтерського обліку.
34. Форма бухгалтерського обліку Журнал-Головна.
35. Порядок організації журнально-ордерної форми бухгалтерського обліку.
36. Комп'ютерна технологія організації бухгалтерського обліку.
37. Форми бухгалтерського обліку суб'єктів малого підприємництва.
38. Способи виправлення помилок у бухгалтерському обліку.
39. Документація, її суть і значення, вимоги до змісту.
40. Класифікація бухгалтерських документів.
41. Порядок опрацювання документів.
42. Організація документообігу на підприємстві.
43. Зберігання документів.
44. Інвентаризація, її значення, види.
45. Порядок проведення інвентаризації.
46. Суть і значення оцінки у бухгалтерському обліку.
47. Види оцінки та види вартості, принципи оцінки об'єктів обліку.
48. Поняття про калькулювання та собівартість, види витрат і види собівартості.
49. Методи калькулювання та види калькуляцій.
50. Облік надходження основних засобів.
51. Облік амортизації основних засобів.
52. Облік надходження матеріалів.
53. Облік витрат матеріалів.
54. Облік оплати праці і пов'язаних з нею розрахунків.
55. Облік процесу виробництва.
56. Облік процесу витрачання у виробництві.
57. Поняття "звітність", класифікація звітності.
58. Сутність та значення бухгалтерської звітності, вимоги до її складання.
59. Порядок складання, затвердження та подання фінансової звітності.
60. Звітність суб'єкта малого підприємництва.

Перелік питань з навчальної дисципліни «Гроші кредит»

1. Походження грошей. Роль держави у творенні грошей.
2. Сутність грошей. Гроші як гроші і гроші як капітал.
3. Еволюція форм грошей.
4. Причини та значення демонетизації золота.
5. Поняття неповноцінних грошей та їх характеристика.
6. Характеристика сучасних кредитних грошей.
7. Вартість грошей. Форми прояву вартості грошей.
8. Функція грошей як міри вартості.
9. Функція грошей як засобу обігу.
10. Функція грошей як засобу платежу.
11. Функція грошей як засобу нагромадження вартості.
12. Функція світових грошей.
13. Якісні властивості грошей.
14. Класична кількісна теорія грошей, її сутність, характеристика основних постулатів.
15. Внесок М. І. Туган-Барановського у розвиток монетаристської теорії.
16. Внесок Дж. М. Кейнса у розвиток кількісної теорії грошей.
17. Сучасний монетаризм. Внесок М. Фрідмена у монетаристську теорію.
18. Сутність та економічна основа грошового обороту.
19. Модель та характеристика грошового обороту.
20. Структура грошового обороту за формою платіжних засобів та за економічним змістом.
21. Грошова маса: сутність, склад та фактори зміни обсягу і структури.
22. Характеристика грошової бази як вимірника маси грошей.
23. Характеристика грошових агрегатів як вимірників обсягу та структури грошової маси.
24. Швидкість обігу грошей, її сутність та порядок визначення.
25. Рівень монетизації економіки як макроекономічний показник.
26. Сутність, особливості функціонування та інструменти грошового ринку.
27. Інституційна модель грошового ринку.
28. Грошово-кредитна та фіскально-бюджетна політика в системі державного регулювання грошового обороту.
29. Попит на гроші: сутність, цілі та мотиви попиту на гроші. Крива попиту на гроші.
30. Пропозиція грошей, її сутність. Крива пропозиції грошей.
31. Графічна модель грошового ринку. Рівновага попиту і пропозиції та процент.
32. Сутність, призначення та основні елементи грошової системи.
33. Характеристика основних видів грошових систем та їх еволюція.
34. Створення та розвиток грошової системи України.
- 35.
36. Сутність, закономірності розвитку та види інфляції. Способи вимірювання інфляції.
37. Причини інфляції.
38. Економічні та соціальні наслідки інфляції.

39. Особливості інфляції в Україні.
40. Державне регулювання інфляції: основні напрями та інструменти.
41. Сутність, цілі та види грошових реформ.
42. Особливості проведення грошової реформи в Україні.
43. Поняття валюти та валютних відносин.
44. Валютний ринок: сутність та структура.
45. Валютний курс: сутність та призначення.
46. Поняття та структура валютних систем. Елементи національної валютної системи.
47. Валютна регулювання та контроль, їх сутність та інструменти.
48. Платіжний баланс: сутність, структура та роль у механізмі валютного регулювання.
49. Золотовалютні резерви: сутність, призначення та роль у механізмі валютного регулювання.
50. Поняття, розвиток та основні елементи світової та міжнародної валютних систем.
51. Загальна модель пропозиції грошей, учасники її формування та чинники впливу.
52. Механізм зміни маси грошей в обороті. Роль комерційних банків у цьому механізмі.
53. Грошово-кредитний мультиплікатор, його роль у формуванні пропозиції грошей.
54. Роль грошово-кредитної політики в управлінні пропозицією грошей.
55. Загальні передумови та економічні причини, що визначають необхідність кредиту.
56. Сутність кредиту, його структура, еволюція та зв'язок з іншими економічними категоріями.
57. Принципи кредитування: сутність та практичне значення.
58. Форми, види та функції кредиту.
59. Характеристика банківського кредиту. Особливості його розвитку в Україні.
60. Характеристика міжгосподарського кредиту. Особливості його розвитку в Україні.
61. Характеристика споживчого кредиту. Особливості його розвитку в Україні.
62. Характеристика державного кредиту. Особливості його розвитку в Україні.
63. Характеристика міжнародного кредиту. Особливості його розвитку в Україні.
64. Процентна ставка та процентний дохід. Способи їх вимірювання та сплати.
65. Ринкова норма процента, її сутність та чинники зміни.
66. Сутність, призначення та види фінансового посередництва.
67. Сутність, принципи побудови та функції банківської системи.
68. Особливості розвитку та побудови банківської системи в Україні.
69. Небанківські фінансово-кредитні установи.
70. Види та операції комерційних банків.

71. Центральні банки: сутність, призначення, правовий статус, організаційна структура.
72. Міжнародний валютний фонд: цілі, порядок створення та завдання.
73. Світовий банк : поняття, структура і завдання.
74. Міжнародний банк реконструкції і розвитку: призначення та функції.
75. Регіональні міжнародні кредитно-фінансові організації.
76. Європейський банк реконструкції та розвитку.
77. Банк міжнародних розрахунків

Рекомендована література

“Політична економія”

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка. - Кн. 1/За ред. С. Панчишина та П. Островерха. - К.: Знання, 2006. - 723 с.
2. Ажнюк М.О., Передрій О.С. Основи економічної теорії: Навч. посіб. - К.: Знання, 2008.
3. Базилевич В.Д., Базилевич К.С. Ринкова економіка: Основні поняття і категорії. - К.: Знання, 2006. - С. 44-50.
4. Башнянин Г.І., Лазур П.Ю., Медведєв В.С. Політична економія: Підручник. - К.: Ніка-Центр, 2000.
5. Беляєв О.О., Бебело А.С. Політична економія. - К.: КНЕУ, 2001.
6. Булатов А.С. Економіка. - М.: Юрист, 2001.
7. Дідківська Л.І., Головка Л.С. Державне регулювання економіки/ Навч. посібник - 5-те вид., стер. - К.: Знання, 2006. - 213 с.
8. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. - 7-ме вид., стер. - К.: Знання-Прес, 2008.- 719 с.
9. Економічна теорія: у 2-х кн.: Навч. посібник/ За ред. З.Г.Ватаманюка, С.М.Панчишина. -Кн.1 і 2. - К.: Альтернативи, 2003.
- 10.Єщенко П.С., Палкін Ю.І. Сучасна економіка. - К.: Вища шк., 2005. - 328 с.
- 11.Климко Г.Н. Основи економічної теорії: політекономічний аспект / За ред. Климка Г.Н. - К.: Знання-Прес, 2004.
- 12.Кравченко К.Т., Савчук В.С., Беляєв О.О. та ін. Політична економія: Навч. Посібник / За ред. д.е.н., проф. К.Т.Кравченка - К.: КНЕУ, 2001.
- 13.Лановик Б.Д. Економічна історія : Курс лекцій/ Б.Д. Лановик, М.В. Лазарович. 5-е вид., випр. - К.: Вікар, 2005.
- 14.Мочерний С. В., Мочерна Я. С. Політична економія: Навч. посібник. - 2-ге вид., виправ. і доп. - К. : Знання, 2007.
15. Мочерний С.В., Устинко О.А. Основи економічної теорії. - К.:ВЦ "Академія", 2006.-504 с.
- 16.Мочерний С.В., Ларіна Я.С. Політекономія: Підручник. - 3-те вид., перероб. і доп. - К.: Знання, 2008. - 390 с.
- 17.Мочерний С.В. Політекономія: Підручник. - К.: Вікар, 2003.
- 18.Макконнелл К.Р., Брю С.Л. Экономикс: принципы, проблемы и политика: Пер. с 14-го англ. изд. - М.: ИНФРА-М, 2003. - XXXVI, 972 с.

- 19.Макогон Ю.В., Дергачева В. В., Пашко Е.А., Фыльянов П.А. Глобализация и экономическое развитие: национальный аспект / Под науч. ред. Ю.В Макогона. - Донецк: ДонНУ, 2006. - 260 с.
- 20.Основи економічної теорії / За заг. ред. П.В. Круша, В.І. Депутат, С.О. Тульчинської; Київ "Каравела" 2007.
- 21.Основи економічної теорії: Посібник для студентів вищих навчальних закладів / Рибалкін В.О., Хмелевський М.О., Біленко Т.І., Прохоренко А.Г. - К.: ВЦ "Академія", 2002.
- 22.Основи економічної теорії: політекономічний аспект: Опорний конспект лекцій/ Упор. Бу-гас В.В., Семененко В.М. - К.: КНУТД, 2005.
- 23.Предборський В.А., Гарін Б.Б., Кухаренко В.Д. Економічна теорія. - К.: Кондор, 2003.
- 24.Рибалкін В.О., Бодров В.Г. Політична економія - К.: Академвидав, 2007.
- 25.Ринкова економіка: теоретичні аспекти. - Харків, 2001.
- 26.Степура О.С., Єремеева О.С., Пономарьова Т. Ю. Політична економія. Навч. посібник. - К.: Кондор, 2006.
- 27.Старостенко Г.Г. Політична економія. - К., 2006. - 340 с.
- 28.Управління міжнародною конкурентоспроможністю в умовах глобалізації економічного розвитку Монографія: У 2 т. / Д.Г. Лук'яненко. А.М. Поручник. Л.Л. Антонюк та ін.; за заг. ред. Д.Г. Лук'яненка. Д.М. Поручника. - К.: КНЕУ, 2006.- 816 с.
- 29.Формування ринкових відносин в Україні: Зб. наук. праць. - Вип. 1. - К., 2008.
- 30.Юхименко П.І. Історія новітніх економічних вчень (від Кейнса до наших днів) / За ред. Чухно А.А. - Біла Церква, 2005. - 306 с.

«Економіка підприємства»

1. Азаренкова Г.М., Журавель Т.М., Михайленко Р.М. Фінанси підприємств: Навч. посіб. для сам ост. Вивчення дисципліни.-3-е вид., випр..і доп. – К.: Знання-Прес,2009.
2. Березін О. В. Економіка підприємства. - К.: Знання, 2009. - 390 с.
3. Бичківський Р. Управління якістю: Навч. посіб. — Львів: Вид-во ДУ "Львівська політехніка", 2000. — 328 с.
4. Березін, О. В. Управління потенціалом підприємства: навч. посібник / О. В. Березін, С. Т. Дуда, Н. Г. Міценко. - Львів : Магнолія-2006, 2011. - 308 с.
5. Герасимчук В. Г. Стратегічне управління підприємством. Графічне моделювання: Навч. посіб. — К.: Вид-во КНЕУ, 2000. — 360 с.
6. Богиня Д.П., Грішнова О.А. Основи економіки праці. – К.: Знання-Прес, 2001. – 312.
7. Бойчик І.М. Економіка підприємства. Навч.пос. – Київ: Атіка, 2002. – 480 с.
8. Бізнес-планування : навч. посібник / Т. Р. Васильців, Я. Д. Качмарик, В. І. Блонська, Р. Л. Лупак. - Київ : Знання, 2013. - 207 с.
9. Варналій З.С. Основи підприємництва. – К.: Знання-Прес, 2002. – 239 с.
- 10.Васильков В.Г. Організація виробництва: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2003. – 524 с.

11. Гетьман, Оксана Олександрівна. Економіка підприємства: навчальний посібник / О.О. Гетьман, В. М. Шаповал. - 2-ге вид. - К.: Центр учбової літератури, 2010. - 488 с.
12. Гринчуцький, Валерій Іванович. Економіка підприємства: навч. посібник / В.І. Гринчуцький, Е.Т. Карапетян, Б.В. Погрищук. - К.: Центр учбової літератури, 2010. - 304 с.
13. Гронтковська, Р. Е. Макроекономіка : навч. посібник / Р. Е. Гронтковська, А. Ф. Косік. - К : Центр учбової літ-ри, 2011. - 400 с.
14. Економіка підприємства. / За ред. Покропивного С.Ф. – К.: Хвиля-Прес, 2000.
15. Економіка підприємств / За ред. Харіва П.С. - Тернопіль: Економічна думка, 2002. – 449 с.
16. Економіка підприємства: зб. практичних задач і ситуацій: навч. посібник. - К. : КНЕУ, 2008. - 323 с.
17. Економіка виробничого підприємства. Навч. посіб. / Й. М. Петрович, І.О. Будіщева, І.Г. Устінова та ін. За ред. Й.М. Петровича. – 2-ге видання, переробка і доповнення. – К.: Т-во «Заня», КОО, 2001 – 405с
18. Економіка промислового підприємства / за ред. Н. М. Тюріної. - Львів : Новий світ- 2008. - 312 с.
19. Економіка підприємства: Навч. Посіб. / за ред.. А.В. Шегди – К.: Знання, 2005. – 431 с.
20. Економіка підприємства: Підручник / за заг. Ред.. С.Ф. Покропивного – Вид. 2-ге, перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2005. – 528 с.
21. Економіка підприємства: пошук шляхів розвитку: Посібник / МАУП. – К.: МАУП, 2005 – 80 с.
22. Завіновська Г.Т. Економіка праці: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2003.
23. Козловський В. О., Лесько О. Й. Бізнес-планування. Навчальний посібник. - Вінниця: ВНТУ, 2005. - 189 с.
24. Козловський В. О. Організація виробництва. Навчальний посібник. Частина 1. Видання 2-е, доповн. і перероб. - Вінниця: ВНТУ, 2005. - 154 с.
25. Козловський В. О., Козловський С. В. Організація виробництва. Практикум. Навчальний посібник. Частина 2. - Вінниця: ВНТУ, 2005. - 168 с.
26. Козловський В. О., Погрищук Б. В. Основи підприємництва. Практикум: Навчальний посібник. Видання 5-е, доповн. і перероб. - Тернопіль: ВАТ "Терно-Граф", 2005. - 297 с.
27. Козловський В. О. Основи зовнішньоекономічної діяльності. Практикум. Навчальний посібник. - Вінниця: ВНТУ, 2003. - 208 с.
28. Козловський В. О. Техніко-економічне обґрунтування і економічні розрахунки в дипломних проектах і роботах. Навчальний посібник. - Вінниця: ВНТУ, 2003. - 75 с.
29. Козловський В. О. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності. Практикум. Навчальний посібник. - Вінниця: ВНТУ, 2000. - 122 с.
30. Крахмальова Н.А. Системний підхід до управління виставковою діяльністю. // Актуальні проблеми економіки, № 5, 2009. – С. 155-160.
31. Курочкин А.С. Организация производства. – К.: МАУП, 2001. – 216 с.

- 32.Ліфанов С. ІV міжнародний форум «Промисловий маркетинг». Який шанс криза дає маркетингу? // Маркетинг в Україні, № 3, 2009. – С. 4-14.
- 33.Литовченко І.Л., Пилипчук В.П. Інтернет-маркетинг: Навчальний посібник. - Київ: Центр учбової літератури, 2008. –184 с.
- 34.Лукашевич, В. М. Економіка праці та соціально-трудова відносина : навч. посібник / В. М. Лукашевич. - 2-ге видання, перероб. та доповн. : рис., табл. ; тестові завдання з дисципліни : с. 315-319 та електр. диск CD-R80. - Львів : Новий Світ-2000, 2010. - 424 с.
- 35.Макаровська Т. П. Практикум з економіки підприємства. — К., 2006.
- 36.Малів З.О., Луцький І.М. Економіка підприємства : Навч. посіб , - 2-ге вид., стер. – К.: Знання, 2006 – 580 с.
- 37.Немцов В.Д., Довгань Л.Є. Стратегічний менеджмент. – К.: ТОВ “УВПК “Екс Об”, 2002. – 595 с.
- 38.Організація виробництва: Навч. посіб. /В.О. Онищенко, О.В. Редкін, А.С. Старовірець, В.Я. Чевганова. – К.: Лібра, 2003. – 336 с.
- 39.Пасічник В.Г., Акіліна О.В. Організація виробництва. Навчально-методичний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 248 с.
- 40.Петрович Й.М., Захарчин Г.М. Організація виробництва : підручник. – Львів: «Магнолія плюс», 2005. – 400 с.
- 41.Петрович Й.М., Кіт А.Ф., Кулішов В.В. та ін.. Економіка підприємства: підручник / за загальною редакцією Й.М. Петровича – Львів: «Магнолія плюс», видавець В.М. Піча – 2004.-680 с.
- 42.Протопова В.О. , Полонський А.Н. Економіка підприємства: Навч. посіб. – К.: ЦУП, 2003 – 220 с.
- 43.Сідун В.А., Пономарьова Ю.В., Економіка підприємства: навч. посіб. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003. – 436 с.
- 44.44. Сударкіна, С. П. Економіка підприємства : навч.-метод. посібник / С. П. Сударкіна, О. О. Гаврись; Харківський політехнічний ін-т, нац. техн. ун-т. - Х. : Підручник НТУ "ХПІ", 2012. - 100 с.
- 45.Тирпак І.В., Тирпак В.І., Жуков С.А. Основи економіки та організації підприємства. Навчальний посібник. - Київ: Кондор.-2012.-270 с.
- 46.Телетов О.С. Маркетинг у промисловості: Підручник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 248 с.
- 47.Тюріна Н.М. Карвацка. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навчальний посібник. - К.: Центр учбової літератури, 2013. - 408 с.
- 48.Череп, А. В. Стратегічне планування і управління: навчальний посібник / А. В. Череп, А. В. Сучков. - К. :Кондор, 2011. - 334с.
- 49.Шеламова, І. Д. Регіональна економіка : практикум : навч. посібник / І. Д. Шеламова, К. І. Антонюк. - Київ : Знання, 2013. - 423 с.
- 50.Шумейко В. Організаційні структури управління маркетингом на виробничих підприємствах. // Маркетинг в Україні, № 1, 2009. – С. 46-49.

«Бухгалтерський облік»

1. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 р. № 996 – XIV.
2. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку.

3. Положення по документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене наказом Мінфіну України від 24.05.1995 р. № 88.
4. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затверджене постановою Правління НБУ від 15.12.2004 р. № 637.
5. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженої наказом МФУ від 02.09.2014 р. № 879.
6. Постанова “Про порядок визначення збитків від розкрадання, недостачі, знищення (псування) матеріальних цінностей”, затверджена КМУ від 22.01.96 р. № 116.
7. Порядок подання фінансової звітності, затверджений постановою КМУ від 28.02.2000 р. № 419.
8. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій, затверджений наказом Міністерства Фінансів України від 30.11.99 р. № 291.
9. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291.
10. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства, затверджені наказом МФУ від 27.06.2013 р. № 635.
11. Методичні рекомендації із застосування регістрів бухгалтерського обліку малими підприємствами, затверджені наказом МФУ від 15.06.2011 № 720.
12. Методичні рекомендації по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку, затверджені наказом Мінфіну України від 29.12.2000 р. № 356.
13. Методичні рекомендації по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку малими підприємствами, затверджені наказом Мінфіну України від 25.06.2003 р. № 422.
14. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів, затверджені наказом МФУ від 30.09.2003 р. № 561.
15. Методичні рекомендації по обліку запасів, затверджені наказом МФУ від 10.01.2007 р. № 2.
16. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, затверджені наказом МФУ від 28.03.2013 р. № 433.
17. Білоусько В.С., Беленкова М.І. Теорія бухгалтерського обліку: Навч. Посібник. – К.: Алерта, 2010. – 404 с.
18. Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник / За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – 8-ме вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП “Рута”, 2009. – 912 с.
19. Васюта-Беркут. Теорія бухгалтерського обліку. Навч. посібник. – К.: МАУП, 2010. – 102 с.
20. Верига Ю. Бухгалтерський облік: Навч. пос. – К.: ЦУЛ, 2008. – 400 с.
21. Ганін В.І. Теоретичні основи бухгалтерського обліку: Навч. пос. – К.: ЦУЛ, 2008. – 336 с.
22. Жадько К.С., Семенюта В.В., Олійник Л.Ш. Бухгалтерський облік у схемах і таблицях: Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 112 с.
23. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік. Навчальний посіб. – К.: Центр навч. літ., 2011. – 669 с.

24. Остап'юк М.Я., Лучко М.Р. Історія бухгалтерського обліку: Навч. пос. – К.: Знання, 2009. – 278 с.
25. Островерха Р.Е. Організація обліку: Навч. Посібник. - К.: Центр учбової літератури, 2012. – 408 с.
26. Плиса В.Й., Плиса З.П. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник. /В.Й. Плиса, З.П. Плиса. - Київ: Каравела, 2010. – 482 с.
27. Хомин П.Я. Облікова політика підприємства в ринкових умовах: Навч. посібник. – К.: “Видавничий дім “Професіонал”, 2009. – 320 с.
28. Чебанова Н.В. Самовчитель з бухгалтерського обліку. – К.: Фактор, 2008. – 384 с.

«Гроші та кредит»

1. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000р.
2. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999р.
3. Про цінні папери і фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006р.
4. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001р.
5. Про кредитні спілки: Закон України від 20.12.2001р.
6. Про платіжні системи та переказ грошей в Україні: Закон України від 5 квітня 2001р.
7. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12 липня 2001р.
8. Про Державну комісію з регулювання ринків фінансових послуг України: Указ Президента України від 11 грудня 2002р.
9. Алексеєнко М.Д. Капітал банку: питання теорії і практики: Монографія.– К.:КНЕУ, 2012.
10. Банківська справа: Навч. посібник. / За ред. Р.І. Тиркала. – Тернопіль: Економічна думка, 2010р. – 220с.
11. Бориславська О. Інтервенції на валютних ринках як інструмент курсової та грошово-кредитної політики // Вісник НБУ. – 2012.- №10.– с.36.
12. Версаль Н.І. Фінансове посередництво в Україні: теоретичні і прикладні аспекти // Фінанси України. – 2012.- № 9.–с.99-108.
13. Габбард Р. Глен. Гроші, фінансові системи та економіка: Підручник: Пер. з англ. – К.: КНЕУ, 2012. – 889с.
14. Гальчинський А. Теорія грошей: Навч. посіб. – К.: Основи, 2011. – 413с.
15. Гроші, банки та кредит: у схемах та коментарях: Навч. посіб. / За заг. ред. Б.Л. Луціва. – Львів: Банківський коледж НБУ, 2009. – 156с.
16. Гроші та кредит: Підручник / За заг. ред. М.І. Савлука. – К.: КНЕУ, 2012.– 266с.
17. Грошова-кредитна політика: Підручник/За заг.ред. В.І. Міщенко. – К.: Знання, 2011. – 384с.
18. Дзюблюк О.В. Організація грошово-кредитних відносин суспільства в умовах ринкового реформування економіки. К.: Поліграф книга, 2010. – 512с.
19. Долан Э.Дж., Кэмпбелл К.Д., Кэмпбелл Р.Дж. Деньги, банковское дело и денежно-кредитная политика. – СПб.: Санкт-Петербург Оркестр, 2004.–493с.

- 20.Євтух О.Т. Система законів грошей і принципи їх використання // Фінанси України. – 2013. - №3.–с. 27-34.
- 21.Єременко О. Міжнародний банк реконструкції та розвитку: держави члени, акціонерний капітал, розподіл голосів // Вісник НБУ. – 2013. - № 2. – с.28.
- 22.Алупко С.М., Гришина О.В. Теорія грошей М.І. Тугана-Барановського та її вплив на монетаризм ХХст. // Фінанси України. – 2013.-№ 8.
- 23.Кейнс Дж.М. Общая теория занятости, процента и денег. – М.: Прогресс, 1978. – 494с.
- 24.Козюк В. Центральні банки в системі міжнародної координації макроекономічної політики: аспекти глобалізації // Банківська справа. – 2012. - № 6.–с.32-35.
- 25.Лагутін В.Д. Кредитування: теорія і практика. – К.: Знання, 2009.–215с.
- 26.Лютій І.О. Грошово-кредитна політика в умовах перехідної економіки: Монографія. – К.: Атака, 2009. – 240с.
- 27.Міщенко В.І., Кротюк В.Л. Центральні банки: організаційно-правові засади. К.: Знання, 2009 – 372с.
- 28.Миллер Роджер Лерой, Ван-Хуз Дэвид Д. Современные деньги и банковское дело: Пер. с англ. – М.: ИНФРА-М, 2010 - ХХІУ, 856с.
- 29.Минасян Г. МВФ и страны Черноморского региона // Вісник академії економічних наук, - 2012. - №1. – с.71-73.
- 30.Мишкін Фредерік С. Економіка грошей, банківської справи і фінансових ринків: пер. з англ. - К., Основи, 2011. – 963с.
31. Мороз А. М. Банківські операції. Підручник / За ред Л. М. Мороза — К.: КНЕУ, 2008.
32. Операції комерційних банків / Р. Котовська, В. Ричаківська та ін. – 3-тє вид. – К: Але рита: Львів: ЛБУ НБУ, 2003.
33. Пуховкіна М. Ф., Остапішин Т. П., Білошапка В. С. Центральний банк і грошово-кредитна політика: Навч. метод. посібник для самост. вивч. дисципліни. — К.: КНЕУ, 2007.
- 34.Мочерний С.В., Тришак Л.С. Банківська система України: Навч. посіб. – Львів, 2013.–300с.
35. .Національний банк і грошово-кредитна політика: Підручник / За ред Л. М. Мороза, М. Ф Пуховкіної. — К.: КНЕУ, 2005.
36. .Операції комерційних банків / Р. Котовська, В. Ричаківська та ін. – 3-тє вид. – К: Але рита: Львів: ЛБУ НБУ, 2003.
37. Пуховкіна М. Ф., Остапішин Т. П., Білошапка В. С. Центральний банк і грошово-кредитна політика: Навч. метод. посібник для самост. вивч. дисципліни. — К.: КНЕУ, 2007.
38. Платіжні системи: Навч. посіб./А.С. Савченко, С.Л. Цокол та ін. – К.: Либідь, 2008. – 413с.
39. Савлук М. І. Вступ до банківської справи. — К., 1998.
- 40.Стельмах Є.С., Єпіфонов А.О. Гребенюк Н.І., Міщенко В.І. Грошово-кредитна політика в Україні / За ред. В.І. Міщенка. – К.: Знання, 2012. – 305с.
- 41.Туган-Барановський М.І. Паперові гроші та метал. – К.: КНЕУ, 2012.– 355с.
- 42.Усоскин В.М.Современный коммерческий банк: управление и операции. – М.: Антидор, 2008. – 320с.

- 43.Грошова-кредитна політика: Підручник / За заг.ред. В.І. Міщенко. – К.: Знання, 2011.–384с.
- 44.Дзюблюк О.В. Організація грошово-кредитних відносин суспільства в умовах ринкового реформування економіки. К.: Поліграф книга, 2010. – 512с.
- 45.Долан Э.Дж., Кэмпбелл К.Д., Кэмпбелл Р.Дж. Деньги, банковское дело и денежно-кредитная политика. – СПб.: Санкт-Петербург Оркестр, 2004. – 493с.
- 46.Фридмен М. Количественная теория денег. – М.: 2006 .- 131с.
- 47.Фридмен Милтон. Основы монетаризма. – М.: Теис, 2009. – 175с.
- 48.Центральний банк та грошово-кредитна політика: Підручник / За заг. ред. А.М. Мороза і М.Ф. Пуховкіної. – К.: КНЕУ, 2009. – 556с.
- 49.Лисицький В. Гроші: розвиток попиту та пропозиції в Україні. – К.: Скарби, 2012.
- 50.Ямпольський М. Границы применения кредита // Деньги и кредит. – 2013. - №2.